כירה פרק שלישי שבת מ.

הדר ביה רבי עקיבא. כדאמרינן בפירקין דלעיל (דף מט:). לשון מכריע מכניד מטה כף מאזנים ומכריע את שכנגדו. כגון הכא בחמין דאסור השתא הוה ליה ר' שמעון דמתיר בחמין יחיד במקום שיש נמצא ר' יהודה מכניד את כף המשקולת שהרי ר' יהודה עם רבי מאיר שיש לאיסור וכלונן מותר הוי ליה ר' מאיר בלונן יחיד במקום שיש נמצא ר' יהודה מכניד את כף המשקולת: **ה"מ.** דת"ר יוחנן הלכה כדברי המכריע במכריע במשנה כי ההיא דמטלניות: **כעין פניו.** כלומר כל אחד כפני עצמו: **רוחץ בהן כל גופו.** ביחד אלא שמשייר אבר אחד: **איתיביה כל פני.** וליכא לשנויי כעין פניו ידיו וכגליו דהא כל גופו יחד קתמר מון מאבר אחד: **א"ל רב יוסף לאביי.** משום דגדל אביי בבית רבה בר נחמני שהיה רחש קודש לרב יוסף ומת היה שואלו רב יוסף איך היה רואהו נוהג: **מי עביד כשמעתיה דרב.** בהא מילתא דרמילה: **מאי אבעי ליה.** שיטה דהש"ס פרכא ליה: **לא שמיע ליה.** [6]לרבה הא תיובתא משום הכי מספקא ליה לרב יוסף בהא דלילמא עביד כרב: **ואי לא שמיעא ליה.** אמאי מספקא ליה לרב יוסף: **הא ודאי עביד.** רבה בכל מילי כרב: **כחומרי דרב הוה עביד.** בר מהני תלת חומרי אבל בקולי דרב איכא דלא עביד והא קולא היא ודילמא לא עביד: **שפקקו נקביו.** אלא יצא ממימותו: **רוחץ בו מיד.** ואין צריך להמתין בכדי שיעשה. ל"א שפקקו נקביו אותן נקבים שבמרחץ מתחמם על ידיהן שאור ניפקא מבאחוץ מתחתיו [7]לו"ה ועיקר. רוחץ בו מיד שהרי לא נתחמם בשבת אבל בשבת לא שהרי גזרו על הרחילה: **ומשתטף בביה החילון.** שלפני המרחץ ולא בתוך המרחץ אלא יאמרו רוחץ הוא כדאמרן דאסרו את הרחילה אבל הזיעה התירו. והיאך היא זיעה עומד או יושב בבית המרחץ ואינו נוחן מים עליו והוא מתחמם ומזיע: **מחופין בנסרים.** ולא היו צריכין לחוש שמא נתחממו בשבת ממומו של מרחץ: **התחילו לאסור.** את הזיעה: **אמבטאות.** בתי מרחץ גדולים: **מטייל בהן.** מהלך בתוכן לפי דרכו ולא להזיע: **ואינו חושש.** שמא יאמרו מזיע הוא ואע"ג דאסרו את הזיעה: **מאי עובדי עבידי.** דקאמר לעיל שאסרו זיעה על דיהן: **אסרו להן את החמין.** לגמרי: **ועדיין היו רוחצין בחמין.** שהחמו מבע"י: **שאין הדבר עומד.** שלא היו ליכול יכולין לקבל מתוך שאסרו להם את הכל: **במקומה עומדת.** לאיסור: כי הצונן ראו שאין הדבר עומד להן [8]התירו להן חמי טבריה [9]וזיעה במקומה עומדת אמר רבא האי מאן דעבר אדרבנן שרי למיקרי ליה עבריינא כמאן כי

דילמא ה"מ בטתני' אבל בברייתא לא. [10]אע"ג דלא קתמר במשנתינו [11]הכא משמע דאין הלכה כמותו משום דקתמר מתני' דלא כוותיה[12]: **הלכה** כדברי המבריע. הכרעה כגון קולי מטלניות שר"א ור"י הזכירו בפירוש בדבריהם מוכן ושאינו מוכן דהיינו תלוי בנגוד והנימוא אמורי הדלת שגילו בדבריהם שיש סברא לחלק ביניהם אלא שנראה להם דסוף סוף אין לחלק ביניהם לכך הוי ר' עקיבא שמחלק ביניהם מכריע וכן ר' יהודה הוי מכריע דר' שמעון ור"מ הזכירו בדבריהם חמין ולונן והכרעה שליטית דלא הוא הכרעה הוי מי ההיא דפ"ק דפסחים (דף כא.) חבית של יין של תרומה שנטמאה נ"ש אומרים תשפך [13]הכל וב"ה אומר תיעשה זילוף אמר ר' ישמעאל בר' יוסי אני מכריע בשדה תשפך [14]הכל ובבית תעשה זילוף אמרו לו אין הכרעה שליטית מכרעת משום דלא הזכירו ב"ש וב"ה בדבריהם בית ושדה ולא גילו שיש סברא לחלק בין בית לשדה תשיב לה הכרעה שליטית ולא כפירוש הקונטרס דפירש התם דטעמייהו דב"ש לא משום תקל' אלא מטעם אחר כמו משום ריחא אלא משום דלא הזכירו בדבריהם בית ושדה כדפי' וה"ה דהוה מצי למימר ליה דאין הכרעה תלמיד הכרעה כדאמר הכא אלא רבותא אמרו דאפי' לא היה תלמיד אינה הכרעה והא דתנן בברכות (דף מנ:) נ"ש אומרים מברך על הסמן ואח"כ מברך על ההדס וב"ה אומרים מברך על ההדס ואח"כ על הסמן א"ר גמליאל אני אכריע שמן זכיו לריחו וזכיו לסיכתו הדס לריחו זכיו לסיכתו לא זכיו וא"ל יוחנן הלכה כדברי המכריע פר"ת התם דהוא ההכרעה שבכל הש"ס ולא נהירא דלא הוא הכרעה אלא כדפי' והתם אינו אלא מפרש טעמא דבית שמאי וב"ח פי' אין הכרע' שליטית מכרעת הייבו הכרע' דור שלישי כמו ר' ישמעאל בר' יוסי שהיה דור שלישי לב"ש וב"ה ולאו דוקא דור שלישי אלא ה"ה שני וכלל מקום נקט הכרעה שליטית משום בריתא דפסחים[15]:

למוצאי שבת רוחץ מיד. דוקא לרחון אבל להזיע נכנס אפי' בשבת ומזיע כמו בי"ט כדאמר בסמוך דאפי' בשבת הוי זיעה שריא עד הגזירה ולאחר גזירה אפילו בי"ט אסרו דאיתא טוב קתני מסרבו עוברי עבירה התחילו לאסור והוה מצי לערוביהו וליתניהו מרחץ שפקקו נקביו מערב שבת או מערב יום טוב למחר נכנס ומזיע ולמוצאי שבת ויום טוב רוחץ מיד אלא אי עריב ותני להו הוה אמינא דדוקא בשבת אסרו הזיעה ולא ביום טוב דעובדא דמייתי בשבת הוה להכי מפליג להו השתא מסרבו עוברי עבירה קאי ביום טוב אבל לא אשבת דזיעה לא החכרה גבי שבת: **אלא** שחמין שלו מחופין בנסרים. פי' בקונטרס שלא היו צריכין לחוש שהחמו בשבת ממום המרחץ משמע שקובר שנשתטפו בחמין שהחמו מע"ש ולעיל אסר רבי יהודה גופיה ושמא יחלק בין שבת ליום טוב ומיהו בתוספתא גרסינן ונשתטפו בלונן אלא שחמין שלו מחופים ולא יסברו העולם שרחצו בחמין:

מפני

מסורת הש"ס

א) [לעיל מט:], ב) [בכורות יב. וש"נ], ג) [לעיל לט:], ד) [רש"ל מ"ז], ה) [לעיל לב.], פסחים קה. מנחות מח:, ו) בכל המקומות איתא מתירין, ז) תוספתא שבת פ"ד, ח) מתן דגרס בגמ' דילמא גרס הכא לא שמיע ליה לרב יוסף, ט) תיכת לריה דמז לרבינו יהודה הלוי, י) [עי' ברכות יט. בתוספתא קתמרינן הכא בריי' ריש], כ) [ועי' תוס' מנחות לא: ד"ה מי קתמר וכו' תירלו בפיפן אחר], ל) סס איתא מכ, מ) מכ, נ) [ועי' יתר תרומות בתוס' כ"ק קנו. ד"ה הכרעה].

גליון הש"ם

תוס' ד"ה דילמא ה"ם בטתניתין וכו' אע"ג דלא קאמר בבמשנתנו. עי' משנה למלך ריש הלכות בית הבחירה:

מוסף רש"י

ואי מכללא מאי. וכי אמר ליה מכללא מאי נריעותא איכא (ברכות יב.) מה לנו לי איתמר מכלל לי בפירוש הא מהא מלא ספיר שמעינן ומה יש לנו לנתנם בכלל זה (חולין צד.). כל מילי דמר. רבה בר נחמני (ערי' כב.). מטילין מבגד לבגד. לסעיל ניצת מטלית יפן לטלית חדש, ובמנחות מפרש טעמא דמאן דאמר (שם). ומדליקין מבגד לבגד. לחטיטה (שם). והלכה כר"ש בגרירה. דאמר דבר שאין מתכוין מותר, ואע"ג דקבביר מרץ והוי תולדה דחורש לו כוה. ומשום דסילבתא כרב נחמיה בגוליה הש"ם בר מהני מלא, נקטינהו נהרי הדדי (שם).

עין משפט נר מצוה

סמ א מי' פכ"ב מהלכות שבת הלכה כ סמג לאוין סה טוש"ע אר"ח סימן שמו סעיף ח:

יז ב סס סעיף יא:

יח ג מי' פ"ז מהלכות י"ט הלכה מז סמג לאוין סה טור ש"ע אר"ח סימן תקיא סעיף ב:

יט ד מי' פכ"ב מהלכות שבת הלכה כ סמג לאוין סה טוש"ע אר"ח סימן שמו סעיף ח:

כ ה מי' סס טוש"ע סס סעיף יב:

רבינו חננאל

הא דקאמר שמואל חמין שהחמו מע"ש אינו רוחץ בהן בשבת אלא פניו ידיו ורגליו, תניא כותיה וקי"ל כוותיה דשמואל בהא. א"ל לרבה בר בר חנה בפירוש שמיע לך מיניה דר' יוחנן דהלכתא כר' יהודה דבצונן מותר להשתטף אבל בחמין אסור, או מכללא. מאי כללא, דא"ר יוחנן א"ר יצאי כל מקום שנאנים חולקין ואחד מכריע הלכה כדברי המכריע חוץ מקולי מטליות שפירשנום בפרק של מעלה, והוא זה ששנינו בכלים בפרק כ"ח פחות משלשה על שלשה שהתקינה לפקק בה את המרחץ כו', אף על פי שרבי אליעזר מחמיר ורבי יהושע מיקל ורבי עקיבא מכריע שאין הלכה כרבי עקיבא, תדא דתלמיד הוא ואין תלמיד מכריע על רבו, ועוד הא הדר ביה ר"ע לגבי דר' יהושע. ואפיקנא דאי מכללא מאי הוי ר' יהודה מכריע הוא והלכתא כדברי המכריע, וכין [בפירוש וכין] מכללא חדא הוא. ואמרינן דילמא הני מילי אם תהיה מחלוקתם במשנה אבל חלוקתם בברייתא לא. אמר ליה בפירוש שמיעא לי, והא דאמר אביי כל מילי דמר עביד כרב בר מהני תלת, אפיקנא רבה כחומרי דרב הוה עביד, בקולי דרב לא הוה עביד. ת"ר מרחץ שפקקו, פי' פקקו, סתמו נקביו, מע"ש למוצאי [שבת] רוחץ בה מיד. פקקו נקביו מערב יום טוב למחר נכנס ומזיע ויצא ומשתטף בבית החיצון, וכן עשו ר' אלעזר בן עזריה ור"ע במרחץ של בני ברק. משרבו עוברי עבירה התחילו לאסור שהיו מחמין בשבת ואומרים מע"ש החמנו. אסרו להן חמין והתירו הזיעה כו'. ואפיקנא אסרו להן אפילו חמין שהחמו מע"ש ואפילו חמי טבריא וכ"ש חמי האור, ואפילו זיעה אסרו להן אלא צונן בלבד. שראו שאין הדבר עומד הזרו והתירו להן חמי טבריא בלבד. וזיעה במקומה עומדת באיסור. אמר רבא מאן דעבר על דברי חכמים שרי למיקרייה עבריינא.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com